

Voorzitter,

De strategie is opnieuw een lijvig stuk. We bespreken deze in een periode waarin er sprake is van onzekerheid: in de wereld, op landelijk niveau, in de regio en ook lokaal. Gelukkig stelt het Rijk extra middelen beschikbaar, waardoor er in ieder geval in 2026 en 2027 geen tekorten worden verwacht op onze begroting. Jammer dat het college deze informatie niet eerder met de raad heeft gedeeld, terwijl de leden van de auditcommissie deze stukken al meer dan een maand kennen.

En dan zijn er in 2026 ook nog gemeenteraadsverkiezingen, die voor andere beleidskeuzes kunnen zorgen.

Onze hoop was dat het college met deze strategie meer focus op het jaar 2026 zou aanbrengen. Helaas ligt er weer een stuk met vergezichten en doelen vooral gericht op 2027 en daarna. Dat maakt het voor de raad niet gemakkelijker in de aanloop naar de komende begrotingsbehandeling.

Voor de D66 fractie is het duidelijk dat regionale samenwerking steeds belangrijker wordt. De schaa sprong maakt de noodzaak hiertoe alleen maar groter. Thema's als woningbouw, mobiliteit, energietransitie, maar ook jeugdzorg, kunnen we alleen aanpakken in goed regionaal overleg. Waarom besteedt u in de strategie op geen enkele wijze aandacht aan deze noodzaak? We willen toch graag uitdragen dat we de 4^e grootste gemeente in de regio zijn?!

Woningbouw is voor alle partijen in onze gemeente het belangrijkste item. Als raad hebben we aangegeven dat er meer prioriteit gegeven moet worden aan kavelsplitsing en woningdeling. Als het bouwen van nieuwe woningen lastiger is dan verwacht (door beroepsprocedures, grondverwerving en stikstof) dan kunnen met bv. woningdeling sneller meer woningen worden toegevoegd. Dat mag niet wachten tot 2027 zoals het college voorstelt (pag. 20). En waarom kunnen er in onze gemeente geen flexwoningen worden gebouwd, terwijl die tijdelijke woningen in veel omliggende gemeenten wel zijn gerealiseerd. Want het doel is en blijft: zo snel mogelijk woningen toevoegen aan de woningvoorraad!

De onderwijshuisvesting voor de basisscholen wordt met voortvarendheid aangepakt. (pag. 14) We hebben in onze gemeente ook een middelbare school: Strabrechtcollege. Wat kunnen we als gemeente doen om ervoor te zorgen dat de leerlingenaantallen hier de komende jaren stijgen en de gemaakte afspraken over de gymzalen snel worden uitgevoerd?

Wat betreft de opgave in de Coevering (pag. 22) heeft onze fractie al eerder vragen gesteld over welke resultaten de uitbreiding van ruim 3 fte voor het wijkplan tot op heden heeft opgeleverd. De geformuleerde doelen zijn gericht op 2027. Er wordt ingezet op beter samenwerken en vertrouwen terugwinnen. Wat zijn de plannen en acties in 2026?

Algemene beschouwingen D66 over strategie 2026-2029

In de doelen voor het buitengebied in Gijzenrooi missen we het realiseren van een woon-zorg collectief (pag. 26). Het is een maatschappelijk initiatief en gaat een financiële bijdrage leveren die andere ontwikkelingen in het gebied gerealiseerd kunnen worden. Het unieke karakter van dit initiatief is dat het bijdraagt aan het langer zelfstandig blijven wonen met minder beroep op WMO gelden. Waarom wordt dit niet benoemd, terwijl het wel in het masterplan staat? Alle andere thema's worden wel benoemd.

We missen in het hoofdstuk Toekomstbestendig Geldrop-Mierlo de aandacht voor sport en bewegen. Cultuur wordt wel als apart aandachtspunt benoemd, sport niet. Deze sector levert een nadrukkelijke bijdrage aan een gezonde samenleving en aan sociale cohesie. Waarom wordt dit niet benoemd?

In de doelen voor de opgave centrum Geldrop merken we op dat u het STOMP model niet in praktijk brengt. De doelen voor 2026 zijn alleen afgestemd op parkeren voor auto's. Aandacht voor de fietsers is er pas in 2027 volgens de strategie. Dat brengt ons automatisch naar de paragraaf mobiliteit. We zien dat er vaker ongelukken gebeuren tussen fietsers en auto's. Fietsers verdienen meer bescherming tegen auto's die (te) hard rijden in de bebouwde kom. Bent u bereid om ook op de doorgaande wegen in de beide kernen van de gemeente 30km zones in te voeren? De gemeente wordt er veiliger door en het levert ook minder uitstootgassen op. Er zijn meer gemeenten die dit doen.

Vanwege het aanbrengen van focus en de gemeenteraadsverkiezingen volgend jaar, denken we aan een amendement om in te stemmen met de strategie voor zover het betreft de doelen voor 2026 en de rest voor kennisgeving aan te nemen.

Reactie college:

Wanneer een dergelijk amendement wordt aangenomen leidt dat tot gebrek aan richting en sturing voor de inzet van capaciteit en aandacht in het komend jaar. Immers zijn er tal van doelen waar al in 2026 inzet op nodig zal zijn waarvan de (finale) resultaten pas in een latere jaarschijf landen. Het college acht het dus onwenselijk wanneer de raad die doelstellingen enkel ter kennisgeving aanneemt

Dank voor de aandacht.

Concrete vragen aan college over strategie 2026-2029:

1. Waarom wordt er in de strategie geen aandacht geschonken aan de noodzaak van regionale samenwerking?

Reactie:

De noodzaak van regionale samenwerking onderschrijven wij volledig en is ook stevig verankerd in de visie 2044. In de strategie 2026–2029 is regionale samenwerking geen los thema, maar een onderliggend principe dat door alle programma's en opgaven heen werkt. Daarmee vormt het een structureel onderdeel van hoe we onze doelen willen realiseren.

2. Kunnen we woningdeling en woningsplitsing meer prioriteit geven en hier eerder dan in 2027 mee aan de slag gaan?

3. Wat zijn de mogelijkheden om toch snel flexwoningen te bouwen in onze gemeente?

Reactie College op de vragen 2 en 3:

Het college deelt de urgentie van het versneld toevoegen van woningen. Woningdelen kent in onze gemeente al verschillende vormen, zoals hospitaverhuur, waarvoor geen vergunning nodig is. Ook andere vormen van woningdelen zijn reeds mogelijk en worden gecontinueerd. De regels die deze ruimte geven worden voortgezet in het definitieve omgevingsplan.

Initiatieven voor het splitsen van woningen of kavels worden ook nu al in behandeling genomen en beoordeeld op ruimtelijke gronden. Ook deze vormen van betere benutting leveren woningen op. Het college wenst wel te vermelden – zoals eerder al beantwoord is naar aanleiding van de rib hierover – dat het aantal extra woningen die dit oplevert, niet als heel significant kan worden gezien.

Wat betreft flexwoningen: op meerdere locaties binnen onze gemeente, zoals de Akert en de Josephinehof, wordt al gebruikgemaakt van tijdelijke huisvesting in bestaande panden. De inzet van het college is om zoveel mogelijk in te zetten op de realisatie van permanente woningen, omdat modulaire of verplaatsbare woningen in de praktijk vaak niet sneller zijn en bovendien niet kostendekkend blijken. Waar mogelijk wordt in lopende en nieuwe projecten gekeken hoe we zo snel mogelijk permanente oplossingen kunnen realiseren om het woningaanbod op korte termijn te vergroten.

4. Welke plannen zijn er bij de gemeente die ervoor zorgen dat de leerlingenaantallen bij het Strabrechtcollege toenemen en wanneer zijn de nieuwe gymlokalen gereed?

Reactie College:

Onderwijsbesturen hebben een zelfstandige verantwoordelijkheid als het gaat over de inrichting van onderwijs en het aantrekken van leerlingen. Wij faciliteren de onderwijsbesturen op het gebied van huisvesting. Zo ook de gymzalen van het Strabrecht College. Wij hebben de door de raad vastgestelde middelen beschikbaar gesteld aan het onderwijsbestuur. De realisatie van de gymzalen is de verantwoordelijkheid van het betreffende schoolbestuur.

5. Wat zijn de plannen en acties in 2026 in het kader van het wijkplan Coevering

Reactie College:

Het wijkprogramma omvat grote projecten voor de lange termijn en kleine acties voor de korte termijn. We maken jaarlijks een programma voor het komende jaar om te kunnen inspelen op actualiteiten en ook inbreng van bewoners en partners mee kunnen nemen. Zo willen we steeds meer mensen en partijen laten meedoen, maar wordt het ook mogelijk om de juiste verbindingen te leggen en opgavegericht te werken. Een kleine greep uit projecten en acties in 2026:

- vaststellen visie op de Bosrand waarin ruimte is voor woningbouw, natuur en maatschappelijke en recreatieve voorzieningen.
- verbeteren openbare ruimte door beter beheer, maar ook door (gebruikers)kwaliteit toe te voegen en die openbare ruimte klimaatadaptiever

en biodiverser te maken. In de begroting stellen we voor hiervoor budget beschikbaar te stellen voor twee projecten in 2026.

- versterken van de sociale infrastructuur door organiseren van activiteiten met bewoners en door bestaande ontmoetingsplekken goed in te zetten én nieuwe ontmoetingsruimten toe te voegen. Denk hierbij aan plekken in de openbare ruimte, maar ook ontmoetingsplekken bij de flats.
- realiseren van een werkplek in de wijk voor gemeente, Woonbedrijf en partners waarbij ook de verbinding wordt gezocht met een stevig lokaal team in Coevering. Deze plek draagt bij aan onze dienstverlening, maar wordt ook ter beschikking gesteld als ontmoetingsplek voor bewoners.
- met diverse partners kijken we hoe we de kwetsbare jeugd in onze gemeente beter in zicht kunnen krijgen. Ook in de Coevering is dit een belangrijk thema. School heeft deze week subsidietoekenning gehad voor een verlengde schooldag. Dit start in het nieuwe schooljaar, maar wordt verder uitgebouwd in 2026.

Bovenstaande is een greep uit het totaal van acties en wordt in de komende maanden nog verder aangevuld. Ook in overleg met een klankbordgroep van bewoners. In de komende begroting worden de acties verder opgenomen. Voor die tijd wordt u hierover bijgepraat tijdens een commissievergadering.

6. Waarom wordt het woon-zorg collectief in Gijzenrooi niet benoemd terwijl dit wel in het masterplan staat en de andere thema's wel allemaal worden benoemd?

Reactie College:

Het college erkent dat het woonzorg initiatief niet expliciet is opgenomen in de opgave Gijzenrooi. Het initiatief is wel onderdeel van het genoemde Masterplan Gijzenrooi. Begin juli besluiten we als college over het al dan niet verlenen van medewerking aan het initiatief van Wooncollectief Gijzenrooi en welke voorwaarden daarbij horen. In 2026 zal de haalbaarheid en wenselijkheid van lopende burgerinitiatieven binnen het gehucht Gijzenrooi bepaald zijn en worden de benodigde planologische procedures opgestart.

7. Kan "sport" naast cultuur ook als speerpunt worden benoemd?

Reactie College:

Sport is zeker een speerpunt binnen onze strategie. Het is expliciet opgenomen binnen het thema Vitaal leven, dat onderdeel uitmaakt van het programma Sterke wijken.

8. Bent u bereid om op de doorgaande wegen in onze bebouwde kommen ook 30km zones in te stellen om de veiligheid voor met name fietsers te bevorderen?

Reactie College:

Binnen de Lokale Bereikbaarheidsagenda is het STOMP-model geïntroduceerd als leidraad voor de mobiliteitstransitie die wij in Geldrop-Mierlo willen realiseren. STOMP staat voor Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a Service (zoals deelmobiliteit) en Personenvervoer. Dit model helpt ons om op een gestructureerde manier keuzes te maken die bijdragen aan een duurzamer en toekomstbestendig mobiliteitssysteem.

In de Lokale Bereikbaarheidsagenda zijn plannen voor de komende jaren opgenomen. Deze plannen werken we verder uit in beleid en projecten. In 2026 starten we bijvoorbeeld met

Algemene beschouwingen D66 over strategie 2026-2029

het opstellen van een Langzaamverkeersplan. Dit plan vormt de basis voor een uitvoeringsagenda met infrastructurele maatregelen die gericht zijn op het verbeteren van de veiligheid en bereikbaarheid voor voetgangers en fietsers. Hiermee versterken we de leefbaarheid in onze gemeente.

Onze doorgaande wegen in Geldrop en Mierlo zijn ingericht als 50 km/u-wegen, om een goede doorstroming van verkeer te waarborgen en congestie in de dorpskernen te beperken. Tegelijkertijd is bij de inrichting veel aandacht besteed aan de veiligheid van alle weggebruikers. We volgen daarbij de landelijke richtlijnen van kennisinstituut CROW, die bijdragen aan een duurzaam veilig verkeersnetwerk.